

οἰτορ). Πτηνὰ ἐπιπίπτοντα κατὰ τῶν μικροτέρων πτηνῶν κατὰ τρόπον ἀετοῦ, ὅθεν τὸ ὄνομα αὐτῶν. Συνών. ἀκρι-
ομάχος, δαγκανιάρης, δάγκας, κεφαλαῖς,
σαρουχοπάτης. [**]

ἀετομμάτης ἐπίθ. Λεξ. Ἐλευθερουδ. ἀετομμάτης
ΚΠαλαμ. Δωδεκ. Γύφτ.² 100.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀετός καὶ μάτι.

Ὁ ἔχων ὀξεῖαν ὄρασιν ὡς ἡ τοῦ ἀετοῦ ἔνθ' ἄν.:
Ποίημ.

Προὴ τοῦ νόμου ποῦ τὰ πάντα κυβερνᾷ
μέσα μας εἶν' ἐμᾶς ὁ νόμος, ἀετομμάτης
ΚΠαλαμ. ἔνθ' ἄν.

ἀετομύτης ἐπίθ. Λεξ. Λάουνδ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀετός καὶ μύτι.

Ὁ ἔχων ρῖνα γρυπὴν καθὼς ἡ τοῦ ἀετοῦ.

ἀετονοσσιὰ ἡ, ἀμάρτ. ἀετονοσσιὰ Ἰμβρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀετός καὶ νοσσιὰ.

Νεοσσιὰ, φωλεὰ ἀετοῦ. Συνών. ἀετοφωλεά.

ἀετόπειρα ἡ, Λεξ. Περιδ. Βυζ. ἀετόπειρα Στερελλ.
(Αἰτωλ.).

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀετός καὶ πέτρα.

1) Ὁ ἀετίτης λίθος τῶν ἀρχαίων ἀπαντῶν κατὰ παρά-
δοσιν καὶ εἰς φωλεὰς ἀετῶν Λεξ. Περιδ. Βυζ. (Ἰδ.
ΜΣτεφανίδ. ἐν Ἀθηνᾷ 29 (1917) Λεξικογρ. Ἀρχ. 175).

2) Ἐρημος βράχος, ὑψηλὴ κορυφὴ βουνοῦ, σταθμὸς
ἡ κατοικία ἀετῶν Στερελλ. (Αἰτωλ.). Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων.
ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀετόπειρα Στερελλ. (Αἰτωλ.). Ἀετόπειρις
Στερελλ. (Ναύπακτ. Ζίλιστ.) [**]

ἀετοπετρίτης ὁ, ἀμάρτ. ἀετοπετρίτης Πελοπν.
(Ἀργολίδ.).

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀετός καὶ πετρίτης.

Εἶδος ἀετοῦ, πιθανῶς ὁ σταυραετός: Ἄσμ.

Καὶ καταρῶνταν τὸν ἀετὸ καὶ τὸν ἀετοπετρίτη. [**]

ἀετοπόδης ἐπίθ. Κάμπ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀετός καὶ πόδι.

Ταχύπους, ὠκύπους.

ἀετόπουλλο πολλαχ. ἀετόπουλλον Πόντ. (Κερασ.)
ἀετόπουλλο Θήρ. κ. ἄ. — ΑΒαλαωρ. Ἔργα 2,216 (ἐκδ. Μα-
ρασλή) ἀετόπ' ἄλλου Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ. ἄ. ἀετοπόπον
Πόντ. (Σάντ.)

Τὸ μεσν. οὐσ. ἀετόπουλλον.

1) Ὁ νεοσσὸς τοῦ ἀετοῦ κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ.
Σάντ.): Καθημέρα πῆγαινε ἓνα φίδι κ' ἔτρωγε τ' ἀετόπουλλα
(ἐκ παραμυθ.) Δαρδαν. || Ἄσμ.

Ἔρται καὶ τὸ ἀετόπουλλον, παρακαλεῖ καὶ λέγει
Κερασ. — Ποίημ.

Ἡ μάνα σου 'ς τὸν κόρφο της σ' ἔσφιγγε πεταρούδι
καὶ σήμερον ἀετόπουλλο πετᾷς γοργὰ γοργὰ

ΑΒαλαωρ. ἔνθ' ἄν. Συνών. ἀετάκι, ἀετούδι, ἀετού-
τῆι. 2) Τὸ μεγαλύτερον τῶν σελαχίων, σκυλλόψαρον
(myliobatis aquila) Θήρ. Συνών. ἀετός 5.

ἀετός ὁ, κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ.) ἀετὲ Τσακων.
ἀετὸς σύνθη. καὶ Πόντ. (Ἄμισ. Κοτύωρ. Χαλδ. κ. ἄ.)
ἀετὲ Τσακων. ἀετὸς Πελοπν. (Λακων.) ἀετὸς Εὐβ. (Κύμ.)
Θράκ. (Αἰν.) Πόντ. (Κερασ. Σαράχ. Τραπ.) κ. ἄ. ἀγδὸς Λυκ.
(Λιβύσσ.) Μεγίστ. ἀχτὸς Εὐβ. (Αὐλωνάρ.) ἀχτὸς Θράκ.
(Σαρεκκλ.) ἀχτὸς Α.Ρουμेल. (Σφζόπ.) Πελοπν. (Λακων.)
ἀτὸς Ἀμοργ. Ἀστυπ. Κάλυμν. Κύπρ. Κῶς Λέρ. Μεγίστ.
Ρόδ. Σάμ. Σύμ. Τήλ. Χίος κ. ἄ. ἀτὸ Καλαβρ. (Μπόβ.)
ἀετόνας Πόντ. (Κερασ. Κρώμν. Τραπ.) ἀετόντις Πόντ.
(Χαλδ.) ἀετόντις Πόντ. (Κρώμν. Χαλδ.) ἀετέντις Πόντ.
(Κρώμν. Σάντ. Χαλδ.) ἑμῆτος Κύπρ. (Ζώδ.) Θηλ. ἀετῖνα
Δαρδαν. Σκίαθ. ἀετῖνα Κύπρ.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. ἀετός. Ὁ τύπ. ἀετόνας ἐκ τῆς αἰτιατ.
ἀετόνα, τὸ δὲ ἀετόντις, ἐκ τοῦ ἀμαρτ. ἀετόνης, ὃ ἐκ
τοῦ ἀετόνας.

1) Τὸ πτηνὸν ἀετός, τοῦ ὁποίου εἶδη εἶναι ἀετός ὁ
γνήσιος (aquila chrysaëtus), ἀετός ὁ κοινὸς (aquila
fulva) καὶ ἀετός ὁ αὐτοκρατορικὸς (aquila imperialis)
(πβ. Th. Heldreich Faune de Grèce 31) κοιν. καὶ Καλαβρ.
(Μπόβ.) Πόντ. (Ἄμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Κρώμν. Σάντ. Σα-
ράχ. Τραπ. Χαλδ.) Τσακων.: Κατεβῆκαν οἱ ἀετοὶ 'ς τὸ
προφίμι κοιν. Ἀετὸν ἔρπαξεν τὴν κοσσάραν (ὄρνιθα) Κερασ.
Τραπ. Τῆς μάνας ὁ νοῦς κί ἀπὸ τοῦ ἀετοῦ τὸ μάτι 'κόβεν πρὸ
μακρὰ Ἐφταλιώτ. Μαζώχτρα 207. || Φρ. Ἐχει μάτι ἀετοῦ
(εἶναι λίαν ὀξυδερχής. Πβ. Ὁμ. Ρ 674-5: «πάντοσε
παπταίνων ὥς τ' αἰετός, ὃν ρά τε φασιν | ὀξύτατον δέρεσθαι
ὑπουρανίων πετεηνῶν») κοιν. Νὰ σὲ φάσιν οἱ ἀετοὶ! (ἀρά)
Κύπρ. || Παροιμ. Ὁ ἀετὸς μνῆγες δὲν πᾶνει (ὅτι οἱ μεγάλοι
καὶ ἰσχυροὶ περιφρονοῦν τὰ μικρὰ καὶ εὐτελεῖ) Ζάκ. κ. ἄ.
Σὲ χίλιες ὄρθες ἀετὸς νικᾷ (ὅτι ὁ ἰσχυρότερος πάντοτε νικᾷ.
ὄρθες = ὄρνιθες) Κρήτ. Ὁ τὴν πομπὴ τοῦ ἀετοῦ χόρευε καὶ
σὺ χελῶνα (ἐκ τῶν δυστυχιῶν τῶν μεγάλων ἐπωφελοῦνται
οἱ μικροὶ) Πελοπν.

Ἄλλα ὀμμάτᾱ ἔδ' ὁ ἀετὸς κί ἄλλα ἡ κουκουβάγια
(διαφέρει ἄνθρωπος ἀνθρώπου) Πόντ. || Αἰνιγμ.

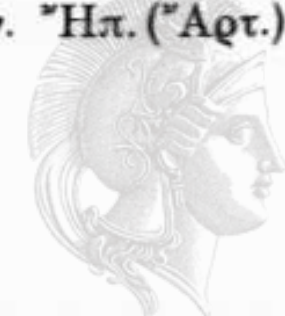
Ἀχτὸς νυχᾶτος, περιγραμμᾶτος,
'ς τὰ κάστρα πάει, μαντᾶτα φέρει

(ἡ ἐπιστολὴ) Σαρεκκλ. || Ἄσμ.

Νὰ 'μουν ἀγδός, νὰ 'χα φτερά, νὰ 'χα καὶ τὴν ὑγείᾱ μου,
μέσ' 'ς τὸ καράβιν ποῦ σαι σὺ νὰ 'χτιζα τὴ φωλεά μου
Μεγίστ.

Ἀετὲ μου, πῶς κατήντησες, τὸ φίδι νὰ σὲ σούρνη;

Πελοπν. (Σουδεν.) 2) Ὁ γῦψ (vultur fulvus) Κύπρ.
Σύμ. 3) Ὑπὸ τὸν τύπ. ἄσπρος ἀετός, ἀρπακτικὸν πτη-
νὸν τοῦ θέρους (circaëtus Gallicus) σπάνιον καὶ μονήρες
ΓΠαρλαπ. Μετανάστ. φυτῶν καὶ ζώων 104. 4) Ὑπὸ τὸν
τύπον ἀετός με λευκὴν οὐρά, τὸ πτηνὸν ἁλιαετός (haliaëtus
albicilla) Th. Heldreich ἔνθ' ἄν. 5) Εἶδος ἰχθύος, τὸ
μεγαλύτερον τῶν σελαχίων, ὃ τοῦ Ἀριστοτ. (Ζώων ἱστορ.
5,5) ἀετός (myliobatis aquila) Ἀθῆν. Κέρκ. Κεφαλλ.
Κύθ. Κυκλ. Πειρ. Πελοπν. Συνών. ἀετόπουλλο 2. 6)
Συσκευὴ ἐν τῷ κέντρῳ τῆς μεγάλης φιάλης τοῦ ἀγιασμοῦ
φέρουσα πρὸς τὰ ἄνω παράστασιν τοῦ δικεφάλου ἀετοῦ,
κάτωθεν δὲ αὐτοῦ δύο κεφαλὰς λεόντων με ἀνοικτὰ στό-
ματα, ἐξ ὧν ἐκρέει τὸ ὕδωρ ἐντὸς τῆς λεκάνης Ἀθ. 7)
Χάρτινον ἄθυρμα τῶν παιδῶν ἀνυψούμενον εἰς τὸν ἀέρα
κοιν. Συνών. πετάσι, πεταχτό, στεφανωτό. 8) Παι-
διά, καθ' ἣν εἰς τῶν παικτῶν ἀπομμεῖται τὸν ἀετόν,
οἱ δὲ λοιποὶ τὴν ὄρνιθα με τοὺς νεοσσούς αὐτῆς ἀμυνό-
μενοι κατὰ τῶν ἐπιθέσεων τοῦ ἀετοῦ Βιθυν. Ἡπ. (Ἄρτ.)

Κυκλ. Πελοπν. (Γορτυν. Κυνουρ.) 9) Εἶδος χοροῦ Πελοπν. (Λακων. Μεσσ.) Σίφν. 10) Τὸ ἀέτωμα οἰκίας, ἀρχ. ἀετός Εὐβ. Κεφαλλ. Νάξ. Σκῦρ. 11) Ἡ κορυφή τῆς κεφαλῆς ἀνθρώπου Ἰθάκ. Κεφαλλ.: "Οποῖος ἔχει διὰ ἀετούς, παίρνει διὰ γυναῖκες Κεφαλλ. Συνών. κορυφή.

12) Ἡ ψόα ἐσφαγμένου βοός, μόσχου, δαμάλεως Ζάκ. Κεφαλλ. 13) Τὸ στέρνον τοῦ σφαζομένου χοίρου ἀποχωριζόμενον τῶν περικειμένων μερῶν Μακεδ. (Χαλκιδ.)

14) Ὁ κεντρικὸς κλάδος ἐλαίας ὁ ἀμέσως συνεχόμενος μετὰ τοῦ κορμοῦ Πελοπν. (Λακων.)

Ἡ λ. καὶ ὡς κύριον ὄν. καὶ τοπων. πολλαχ. καὶ θηλ. Ἀετοῦσα τοπων. Κάρπ.

ἀετούδι τό, Ἰων. (Φώκ.) αἰτούδιν Κύπρ. αἰτούδι Κῶς

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. ἀετός.

Μικρὸς ἀετός ἐνθ' ἄν.: Παροιμ. Κ' ἡ ἀχελώνα τὰ χελωνάκια τῆς γῆς ἀετούδια τὰ ῥχει (ἐπὶ μητρὸς βλεπούσης προτερότητα ἀνύπαρκτα τῶν τέκνων τῆς) Φώκ. || Ἀσμ.

Ἦν πάνω 'ς τὸ κλινάριον σου ἐν χρυσὸν αἰτούδιν Κύπρ. Συνών. ἀετὰκι, ἀετόπουλλο, ἀετούτδι.

ἀετούκλας ὁ, ἀμάρτ. ἀετούκλας Θράκ. ἀετούκλους Θράκ. (Αἰν.)

Μεγεθ. τοῦ οὐσ. ἀετός.

Μέγας ἀετός ἐνθ' ἄν.: Γίνηκε ὁ μάγος ἕνας ἀετούκλας (ἐκ παραμυθ.) Θράκ.

ἀετούτδι τό, Τσακων. ἀετούτδι Τσακων.

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. ἀετός.

Μικρὸς ἀετός. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀετούδι.

ἀετοφωλῆα ἡ, κοιν. ἀετουφουλῆα Β.Εὐβ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἀετοχωλῆα Ρόδ. ἀετοφωλῆα Εὐβ. (Κονίστρ.) ἀετοφωλέα Εὐβ. (Κύμ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀετός καὶ φωλῆα.

Φωλεὰ ἀετοῦ ἐνθ' ἄν.: Ἀσμ.

Καὶ πάνω 'ς τοὺς χλωροὺς βλαστοὺς ἀετὸς χωλῆαν ἐφτεῖναι καὶ πάνω 'ς τὴν ἀετοχωλῆαν χαρτὴν εἶχε ἴπλωμένο.

Ρόδ. Συνών. ἀετονοσσιὰ. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. πολλαχ.

ἀετόψαρο τό, Κέρκ. (Ἀργυρεᾶδ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀετός καὶ ψάρι.

Εἶδος ἰχθύος. Πβ. ἀετός 5. [**]

ἀέτωμα τό, Χίος

Τὸ ἀρχ. οὐσ. ἀέτωμα.

Ἡ ὀροφή τῆς οἰκίας. Πβ. ἀετός 10.

ἀετωνύχι τό, Ἀμοργ. Θήρ. Κέως Νάξ. Πελοπν. (Ἀρκαδ. Λακων. Πάτρ. κ. ἄ.) Τήν. — ΣΧΑΣΙΩΤ. Ἐλαία 16 ἀετωνύχι Ἀθῆν. Εὐβ. Ζάκ. Κεφαλλ. Κύθηρ. Παξ. Πελοπν. (Βούρβουρ. Κορινθ. Κορών. Λάστ. Οἶν. Σουδεν.) ἀετωνύχ' Θεσσ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ. ἄ. ἀετωνύσι Ἀμοργ. Σῦρ. ἀετανύχι Κῶς ἀετανύχ' Σάμ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀετός καὶ νύχι.

1) Ὁ ὄνυξ τοῦ ἀετοῦ Πελοπν. (Σουδεν.): Ἀσμ.

Κε' ὁ Τσιώνης δὲν τὸ σκιάζεται τὸ φοβερὸ ἀετωνύχι.

2) Εἶδος σταφυλῆς ὄψιμον, εὐῶδες, λευκὸν ἢ μέλαν μετὰ πολλῶν παραλλαγῶν, με ῥᾶγας δὲ ἐλλειψοειδεῖς, ὀλίγον κυρτωμένας καὶ ἀποληγούσας εἰς ἄκρον ὀνυχοειδές, ἢ τῶν ἀρχαίων δακτυλίτις σταφυλὴ ἐνθ' ἄν.: Ἀσμ.

Σταφύλι κε ἀετωνύχι | νὰ ζῇ ὁ γαμβρὸς κ' ἡ νύφη

Κορινθ. 3) Ὁ καρπὸς ἐλαίας τῆς μακροκάρπου, ἐλλειψοειδῆς, ἀπολήγων εἰς ἄκρον ὀνυχοειδές ἐνθ' ἄν. Συνών. ἀετωνύχος 3. [**]

ἀετωνυχολαία ἡ, Κέρκ. ἀετωνυχολαία Πελοπν. (Γέρμ. Μάν.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀετωνύχι καὶ ἐλαία.

Ἐλαία ἡ μακροκάρπος, τῆς ὁποίας ὁ καρπὸς καλεῖται ἀετωνύχι, ὁ ἰδ. (σημ. 3). [**]

ἀετώνυχος ὁ, Χίος ἀτώνυχας Κρήτ. ἀετώνυχας Κρήτ. ἀτώνυκον τό, Κύπρ.

Ἐκ τοῦ μεταγν. οὐσ. ἀετωνύχον. Πβ. Ἡσυχ. «ἀετόνυχες» βοτάνη.

1) Τὸ φυτὸν γναφάλιον τὸ ἄγριον (gnaphalium sylvaticum) τῆς τάξεως τῶν συνθέτων (compositae), τὸ ἀρχ. λεοντοπόδιον (Διοσκ. 4.129), βότανον κατὰ τῆς τριχοπτώσεως Χίος. 2) Ἀετωνύχι 2, ὁ ἰδ., Κύπρ. 3) Ὁ καρπὸς ἐλαίας τῆς μακροκάρπου Κρήτ. Συνών. ἀετωνύχι 3. [**]

ἀετώνω Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀετός.

Πετῶ: Φρ. πολλὰ δὲν ἀετώνει (δὲν πετᾷ, δὲν φαίνεται).

ἄζα ἡ, Εὐβ. (Κάρυστ. Κύμ. κ. ἄ.) Θεσσ. (Ζαγορ.) Θράκ. (Αἰν. Μάδυτ.) Κύπρ. Πελοπν. (Βούρβουρ. Λακων. Μάν. Οἶν.) Σκῦρ. κ. ἄ.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. ἄζα = θερμότης, ἀκαθαρσία, εὐρώς. Ἰδ. καὶ μεσ. παρ' Ἡσυχ. «ἄζα» ἄσβολος, κόνις, παλαιότης, κόπρος ἐν ἀγγείῳ ὑπομείνασα καὶ Σχολ. Θεοκρ. Εἰδύλλ. 5,109 «ἐν τοῖς ἀγγείοις γὰρ ἐπειδὴν τι καταλειφθῇ ξηρανθὲν ἐξάλλεται» ἢ τὸ καταλειφθὲν ἐν τοῖς ἀγγείοις ἄζα λέγεται. Πβ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ, 1,386 καὶ 2,459.

1) Αἰθάλη, ἄσβολος Εὐβ. (Κάρυστ. Κύμ.) Σκῦρ.: Ὁ τζάκης μας εἶναι γεμάτος ἄζες Κάρυστ. Βάλε ἄζα 'ς τὸ σπυρί σου νὰ σταματήσῃ τὸ αἷμα (χρησιμοποιεῖται ὡς φάρμακον αἱμοστατικόν) Κύμ.: Εἶναι σὰν ἄζα πικρὸ (ἐπὶ τοῦ ἔχοντος τὴν γεῦσιν λίαν ἀλμυρὰν ἢ πικράν) αὐτόθ. Συνών. καπνιά. β) Ἡ ἄλμη, τὴν ὁποίαν ρίπτουν ἐντὸς τοῦ τυροῦ Εὐβ. (Κάρυστ.) 2) Ἐναυσμα παρασκευαζόμενον ἐξ ὑφάσματος δι' ἡμιτελοῦς πυρακτώσεως ἢ ἐκ νάρθηκος ἡμισβέστου Θεσσ. (Ζαγορ.) Θράκ. (Αἰν. Μάδυτ.) Κύπρ.: Φρ. Εἶνι ἄζα ἢ ἐγινι ἄζα (μεταφ. ἐπὶ ὑφάσματος παλαιοῦ ἢ κακῆς ποιότητος, τὸ ὁποῖον φθείρεται εὐκόλως) Αἰν.

3) Λεπτοτάτη κόνις ἀνθράκων καὶ ἀχύρων, ἄχνη, κομιοτὸς Πελοπν. (Βούρβουρ. Λακων. Μάν. Οἶν.): Μ' ἐπνιξεν ἡ ἄζα Λακων. Σηκώθηκε ἄζα αὐτόθ. β) Ἀχυρώδης καὶ λεπτή ὕλη ἐξερχομένη ἐκ τοῦ στελέχους τοῦ καρποῦ τοῦ ἀραβοσίτου Πελοπν. (Οἶν.) γ) Πληθ., τὰ ὑπολείμματα τοῦ γεννήματος ἐν τῷ ἄλωνίῳ, κόνδυλα, λιθάρια κττ. Πελοπν. (Μάν.)

Πβ. ἀζαγιά.

ἀζάβωτος ἐπίθ. σύνηθ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. ζαβωτός < ζαβώνω.

Ὁ μὴ ζαβωθείς, καμυλωθείς.

